

орустарын — Айма. Ле-
на — ааттарынан ыра-
кый кыысчанын айт-
табыт, кинилер модун
көзү таһааларын кинес-
та көзү тыдынан хо-
луйбут.

—Адам, тынжмакда буудалар, бука, суолбун буудаларбар улаханникы номолонуро эте. Вейем уруһуйдуурбун тал тынжбын, түрт сыл устата музыйлыкны осто куола худомественнай кылааныгар Василий Николаевич Дьячковскайга үөрөмүстүн. Онтунам билигин улабар улаханникы номолонор.—Амгалема күнүсүкү абиятын баллампырны быыһыгар сыйлартип. Никиталх кымысчаана Айсенг аттыгар оонньоон букунайар.

— Үларахана дин-
тантан, түбүк, буудытах
инстантыр, сөптөөх
тангас, огнуох, бугасай-
налыыр сантар суох-
тар. Хата, быыл сэтэ
инстантар, массажналар.

ний тийгдэлд өртөх
отгон дээр онцгой но-
рон үмсүггүй уохтарь
наагар, төтөрүүтүн, сн-
иэхтэрийн сон

—Эн сахалыг аныг-
ты таагүйн агаар илч
эрвэгийн дуо сахалыг
бийжүүлэх - таамаглах
тагастары дьон маас-
сабайдагх гэжээ дийн?

—Мин санырыбы-
нан, кялиг дьон итин-
из тардынар бүгүдү-
лар. Обүгүлөрбит чак-
чы да сайдыбыт, үгү-
гэй агустанык дьон эбит,
Холобур, саха дьахтары
атын омул дьахталла-
рыналар үгүсүдүан
Натыйах, санаа мулту-
тур. Оттон дьогдүлүр,
дьабака бөрөтө сити
иңэстери сабары кы-
мөлөнөллөр. Оттон
онко кымыс бейиасты-
тааатын ордул тунса-
пар.

— Амгалепа, тагас-ка-сапка нурует май-рыта-сигидита кестер дин саппытын дуо?

—Көстөн бөгө буол-
лара. Сахалар ордух от

сүүнбүлэг, классический жбит. Оттон эл ордун конгулук аяабын. Моделларбар архитектураа, авангарда, поруут өгөлхунтары, о. д. а. баретны туланабын.

Харахпар Амгалең Барайкова моделлэрини тиргизибит мода демонстрацията кестон келбизе. Саалайын образын кыракий кымычаан сарапаныгар, килдэрбиттөрөгө ураты тунсарай этэ. Дынг-чакча сахалыы, ону, бука нөрбүт эрө тута билбит буолуо уонна аныгылыы. Ол кизэ Амгалеңаны көрсөн хайна туту үлэлирини ыыталаспытым. Кини оробуоннаады уус тарба таахтар студияларыгар үлэллir. Хабаровскай педагогическай институт иккис күрeугар үөрэнэ Яһэн, ободонон уурайыт. Билигин модельер идэтигэр үөрөнээри бэлэмнээр.

тэрийн, о. д. а. талаан
наах дьондунан, зин-
санаабаар, дьадагтай
суух дьоммуг. Ол-
эзэри онон даламсий-
бонис, эдэр талаанна-
ры сайыннаарга үүн-
нааргэ жомолёохха
киилэртэ болдомго-
лоохтун, сыймагна-
һааха баара. Быстах-
тын иллааха, Амгале-
на Барашковаа кистэ-
нэр тагас, сая, о. д. а.
булуунарыар оройуон
салалтата жомолёоро
тобо табыллыбатыр/
Эбэн этнэхха наада,
Амгалеа түс бейэтэ
эрэ итингэ наадыар
буолбатах, кини сали-
бар курууоотар сүүр-
баттан тахса кырыг-
тар уонна дыахталлар
дыарыктаналлар, бини-
ги, сахалар, тэргү-түс
танасмытын - сап иы-
тын өссө сайыннараа,
сагалы тынныгыга
үлэлһаллар. Ону бол-
домго таһыгар хаалла-
рыбыт табыллыбата
буолуо.

М. СИДОРОВА

кыстыкка балзын
сыртыбын. Бу
туби сайын хол
буутарга ылланын.
Манна сайын устата
да өрөмүөн ымыл
тах. Балачы ула ба
мчыгар, бу арыях
устата, ымыллыбын
та объект итир
матыгар сарочнай
барбыт айттах да,
балара төстө турал.

Бянгш тийнхи
балынга үлэнтэрэ
бүтүүнхүүтэн
трассаа мас хоё
сута сүлдөөлэрэ,
денге үлэнтэрэ
трассалары үлэсвэ
тин үлэтин хынал

«Якутскому изданию
журнала «Восток» на
указывают. Оно от
всех даровых
тысячелетств. Амб
рия сыдытыла и

Книг бальһа
бынай траһын сол
Г. Н. Алексеевы
капсабиги

—Билээншаммыт
тэн хирургическай
ленин капиталнай
муонэ барбата. Тер-
гическай отделение-
тый, солк, суумалза
питалнай еромуон
да. Штукатурката
рахтайна, эмзвиронт
талара, дьэтин
уларыйдылар, муо-
линолеумуан бүрүд
эфридиэстөрө улары-
лар, шарааскаланы-
лар систематыгар
рочнай үлэһэр барда.
Одо отделениедьыар
капиталнай оро-
барда. З Утегаллов
Иалчылаах «Чуль-
кооперативы кытта
габардаспынныт да
чо үтүгэйэ суохтун
дээтэ. Гаражынт би-
мэлтөх туруктаах.

Таштасан көрүнүштөрү

Капитальная өрөмүөн барбатах отделениелары тыр бастах өрөмүөн ыңтыллыбыт, кырааскалалыма, түнүктөри ууру курдужар. Стационар материалнай базата олус эргэ, албах өрөмүөнү ачыйар.

[illegible]

Ол эрзери сройуоммун
үгүс балыһыналарэ тым
чыһанан аһыһыналар.
Тымнаы, кураһ дьыһа
доруобай да киһи ыһа
һах күрдүк буолар.

Григорий Икононович
абан көрсөтпө: «Рынок-
тыңа билген эрэр. Аг-
уал урунжу курдук далай
буолбатах. Эрдэттэн ха-
нааммыт эрэ иттиң кылы-
нан того-хана аныгаа.
Үлэштетербэр көртүөшпүй
ханымыта булан түнөт-
түмө»

Два ити нурдук ички
балыкка кыстыгыч саба-
лаата

Л. НОГОВИЦЫНА

КҮРҮӨ ТУТААЧЧЫЛАР

Былыр уонна баста-
кы холбохтуктаахын са-
дана бурдук сомуонта-
ра, ходуналар, иэчи-
рэн сирдэрэ бигэ-тада
күрүүнэн эргитиллэр
этилэр. Быһата, бы-
һаигнаах сир быһыттаах,
итиһиллэр сүөһү дал-

лаах - хаачихаах буолара. Ол уһун нэмгэ уһинуллан баран, оройуонига «Күрүө» программа ыһыллан, нэһиликтэринэн, совхозтарынан чопчу соруудахтар тирдизилэр буолулар.

Болтогто надровай
булчута Захар Дмит-
риевич Седалищев ую-
на хонгу үлэһинтэ Афа-
насий Филиппович
Крошиков (снэгэжэ)
быйыл күһүөрү савын
Хаһыг Арымтаахха
инки биэрэгтэ эргимтэ-
лэх эргэ сылгы хаач-
чабын сангалым улары

тан онгордулар. Күрүү
тутаачымдар үчүгөй
хаачысыбаласахтык үлө
лөзүн баладан ыймыгар
хаачтахтарыын Михаил
Михайлович Сленцов
салайар сымгынытта-
рын эвентугар туттар-
дылар. Көлөр сайын
Закардаах Афанасий
бинргө үлөлүр санаа-
лаахтар. Сотору бинр-
дөңө байындаах аар
тайбатыгар тахсыа,
атына отделение ту-
таах үлөлөртөр барыа.

Т. Кардашевская
фотота.

◆ ДЫЛЛАР ҰОННА ДЬОННОР ◆

Чурагчттан төрүттээх

1973 сэл хүлүн тутал
23 нүдүгэр Саһыл Сы
һыаы героической оборо
натын 50 сыйлаах тоби
лейтыар сыйлаан Ордис
никандэскай оройуон
Булгуннахтарыттан ка
ла сыйлаар, саах ватыр
быт драматург С. П.
Ефремовы кыта нерсө
истигини көбөһөтүм
Оно Степан Павлович
«Ийэм Чурапчы Кытаан
нын кибитэ Захаров-
Сыгар Нэукуус кыла
этэ. Онон Захаровта
тааһарым буолаллар»

дийн элснэ, Ковин байртай Тийт Армыг ийнхднэгэ торөөвүгүн, гравданснэ сарил снэллэртэгэр ЧОН баймалга бууда снэлдэ быгын, хэцүн Иркутснэ подрабфатын бүтэрэн баран Чурапчынга районд сабидисснэйнэ үлээн снэлдэбыгын үгүстэр бнлэр буудуохтахтар. Мин олорго снлэлин тохтуу барбакна. Степан Цинто вич тус байгынган истн бнлэр бэрт кнлэастн тохтууоум, бннэхэ, чу ралснэиога, снэлдннн

430750

«Чурагчы оюуолатып
сыйадыссейн» Георгии
Васильевич Студенко
сүрдөх баяй библиотеки-
лаах киби эа, ону алба-
ны аахтытам. Маана ула-
ны одорон «Нин-бин-
диз» бастыг тесайы
суруйбутум. Суруйааччы-
лар сөзүктарын тизин
буолбутум. — дн эбита
Мин кини бийин оро-
буурутутар улааны сым-
дыбыг характеристика-
тын архитан булууну
корулупалатан б в р а л
дыгнаадын бейэтиг
бийбидпэр сүрдээри
уорбута. МАХАММЕД

Огноо, Чуулалтын өрйүүч
нун снэгэрмдлөх комит
тын 1933 снл бнлэр
ийн 5 нунгэр бнлэрб

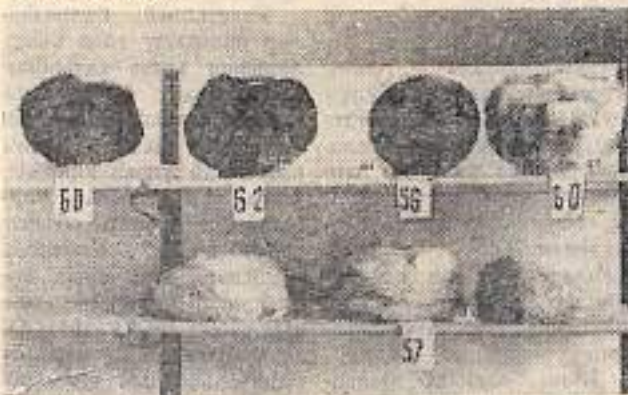
(Бүтүүтүн 4-с стр. көр)

Москва. «Детский мир» — 1 млрд. 200 млн. солк. смаллаагы эргиндээх, 8000 киһини биһрдэ хааччылар эргинэр инээстэлээх дойду саамай бодом маҕаһына. Минна оҕо табаардарын сыналара муус устар мйтан 3,5—4 төгүл үрдээтэ, дойду фабрикаларыттан табаар кииринтэ 85 бырыһыан, импорт 2 төгүл сарбылыһына. Холбоһук специалистара суотууларынан, оҕо таҕаһын, атаһын таҕаһын толору ахсаана 477—512 солк., үөрэмээччи кызээ 1255—1280 солк. турар. Ити билигин хамнас кыратыгар. Оттон элбэх олодоохторго хайдах буолуой?

Промышленных предприятий на оро табаарын огорууну нэчээттообунан аадаллар, оттон гомашпарат орооо булунчу наадалаах табаар сарбыллан илэрин көрө-көрө көрбөтөо буолар. Бэйэбит советский коммерсашарыт рынок систематик чочулан күүрчэх ойуунуу эргичниэллэр. «Детский мир» акционерный общества кубулдурга сүттанар.

Снимоктарга: дефицит атымланар; кураанах дол-
буурга 168—745 солк. сыаналлах бэргэнхэлэр кэ-
кэлэснэттэр.

Р. Нечелев фотота. (ССТА фотохрониката).

ЫЛЫАХТАР алгыстарыгар, ойууһтар тоһуустарыгар, остуору-йадаларга Адыарай, диэн абааһы уодаһыныах об-раһа, мээлди ахтыллар. Э. К. Пискаревкэй акаде-мическай тылдьытыгар бу образ кизгик сирда-тылдьыт: дьонто-сэргэзэ араас издээннэри, ыарыс-лары, аҕалааччы аҕалараа дойду куһаҥа тыһа, ич-чигэ, абааһыта: ардытар кини арыс атахтааҕа кэп-сэнэр, үксүтэр «Адыарай бөдөнөн» сурадырар, ол эбэтэр күүстээх абааһы-дан буолар; кини хара ма-наас сылгыһаах уоһа дой-ду, үрдүк халтаан уола эбит. Адыарай — Улуу ойууттар, хара суордар халыс хаххалара, суон дурддалара. Ол тыһаҥ ба-ран олонхолорго, атын да фольклорнай айымньыла-рга Адыарай диэн чопчу герой баара билибэт эбэ-тэр бу аат уопсай ойдо-буллээх.

Сахалар Адьарайдарын тоңчу санатыахха айылаах религиознай персонаж буриттарга баар. Кини аата — Амирай. Эмиз атыс атахтаах, хара мангас атаах. Үксүгэр «Ажрай бөрө» диил ааттыылар. Кини эмиз өлүүттэр уонна хара сүрдэр арангаччылааччылара эбит уонна үрдүк мэтэ халлаанга дойдутаах. Анорай — Ye-ho, Ленада Шинионно ха-

(Бүтүүтэ. Нийнлэ 3-с
стр. көр),
характеристинагыгар.
П. Ефремов 4 сылла
үдэлгэ түмүктэртэ атылал.
Бийн районо сәбиәдиги
Нийнлэ үдэлгэ кәдәитиги
1929—1930 сылларды
ха, оройуонига 7 оскүө
баара, характеристига
суруллар кәмәгар итти
буолбут. Онтон салгы
«Чурапчы аагар бала
нын бастакынан көрдөрү
дәэх өгөрдө уонна у
гайдык кизиргэтэ. 19

Чурапчыттан
төрүттээх

сыллаахха районо сэби-
дессайны уонна РИК
президиумун чилиэннэ-
нэрэ таһаарылдыбыта.
Түүрт сүл устата т.
Ефремов С. П. районо
эра линиятынан үлэ-
бэтэ, ону таһынан бары
хаһайыстыбаннай үлэ-
дэрэк ыһыы хампаан-
наытыгар, быыбарга, кол-
хозтары төрөйүнэ, бур-
дук софотуопкатыгар, 4-с
бассайыктыы ыһымын
ыһытыыга саамай активнай
иһыттымы ыһыта уонна
50 солкуобайынан бириэ-
сийэ-хэммитэ. Кини пар-
тия диниһа ыраас, чуол-
кай буоларын рини ох-
сулута. Практическай
үлэтигэр үтүө холобурда-
ры кардөрбүтүн иһит т.
Ефремов С. П. конфе-
ренция аартынан улахан-
нын махтанабыт уонна
бу характеристиканы до-
нуумун быһымытынан баа-
рэбит» дээн суруллу-
бут. Оройуон учууталла-
рына конференциятын мах-
тала, бу бариддыбит ха-

рактеристика Степан Пав-
лович эдэр сааһын туһу-
нан чабылхайдык кэл-
синдэр.

Чурагчдаа 1922 о. үрүү «правительство»-г түбүлээбит кэмдэг Таат таттан Советская билгээс ийн охсуусууг Михаил Слещов дигн комсомолены тутан ажалан Луохтуур хамдын унгуулар суутгаабтар, ол кэмдэ убайа Николай бнэлдйгдэг шатаба үлэлнирар үһү. Ону жорүүнүрбөтөхтэ

рий тухуван үрүү саллаа-
та Жирков ахтасыха ар-
хиваа баар. Ийдэрэ Вар-
пара эмээхсин С. П.
Ефремов үчүгэйдик билэр
эбит. Онон «Ини-Би» дра-
ма дынгиэх буолбут чэх-
чыга олохурай суруллу-
бут. Михаил Слещин био-
графията «Кинилэр Совет-
ский быдааһа номускээ-
биттэрэ» диэн кинигэсэ
баар.

Хайн багдарар норуот суруйааччыларын дирингник ыстыктыр, киинлэр биографияларын сийилин үөрэтэргэ кыһанар. Билинги, сахалар, айыах суруйааччылаах дьон, киинлэр олохторун-үлэлэрин эмнэ хасиһан үөрэтэргит иэлэр көлүөнэбэ үчүгэй буолуох эгэ. Хомойуох иһин, билиги билэ соруммаппыт. Бэйэбит дьоммутун ааһыа ахтыбаппыт итэччү, бэрт былыдыаснаһыт дүү? Сатаан өйдөөбүһү.

Г. ЕФИМОВ

цена историк А. Н. Гоголев саныарынан, сахалар «Адъарай» мифологической, религиозной обра- та быдан былыргы иран- пар Аждаха дини дракон- нары аатын санатар уһу («Этнокультурные процес- лейская уонна Киренга- энэрдэринэн одорбут» («Из истории бурятского шаманизма» Новосибирск, 1980 с. 172).

Сахаларга Адъарай дьон- сэрэг олус кутталлаах ос- тооһо буолара тойуктарга

лейской уюна Киренга
эгэрдэринэн олорбут («Из
истории бурятского шаман-
изма» Новосибирск, 1980
с. 172).

Сахаларга Адьярай дьом-
сэргэ олус кутталлаах ос-
тооҕо буолара тойуктарга

ВАСИЛЬЕВ
Николай Иванович

Өлөр олуу байниг хэмээх бичигтэй Ага дайду сэрингийн хэргийнхээ, хөдөөний-сонхоний тугуу ветеранын Васильев Николай Ивановичыг — Харгатааг чамга дээр тус илээ. Ухуу сэлдээ рааннарга бириг атын оройуоннартаа туур сири булуута, сирдэргэ очуттарыг нэн үлээлтийг үгсэ.

Васильев Н. Н. 1919
сэлдээххэ Мэлдээхсэ нэһи-
лээгэр төрөөбүтэ. Ойотук
сааһыттан холхоз производ-
ствотыгар ис сүрөжиттэн
таарыстан, Сүргэтэ көтө-
бүлүн үлэлээбитэ. Сала-
йар дьобурдаах, инициати-
валаах эдэр киһини бэлэ-
тин көрөн, холхозтаахтар
биритэдьиirinнэн талбыт-
тара. Николай Иванович
уһун кэмгэ киһилэр ити
итэҕалдэрин чинэстээхтик
төрөөбүтэ.

1957 сэлтан очотообу
Калинин аатынан колхоз
Төлейдөөбү уонна Мара-
лааһытаары комплекснай
биргэздэлэригэр биригэ-

ТАБААРЫСТАРА

Талтыыр кәрсини
аңабыт, аймакхыт са-
рин уонна үзэ
терана. «Му-
гудай» сымлы заводун
ат баяааччыта

ВАСИЛЬЕВ
Николай Иванович

уһун ыарахан ыарыһаттан балаһан ийи 27 күнүгэр өлбүтүн, динигник курутуһан туран, бары аймахтарбытыгар, билэр дьомһолтүгэр иһиллэр.

Кэргэнэ, оудалары,
сүлүннэ, аймалтара.

«Мугудай» селгиз
заводун директорта,
Мугудай селсовети
Аға Дойду сарветин
кыстымылаада, прохор-
най-совхознай тутуу
ветерана, оройун уол-
на республика билли-
лэх ат беввалчыта

ВАСИЛЬЕВ
Николай Иванович

уфун ыарахан ыарынтан олбутүнэн бокуюн-
һун кэрэһигэр, оло-
лорутар, сиэһигэр
уонна аймахтарыгар
диринг кутурданынан
тирдэйдэр.

Бишгэ үгэмжит, одоо савсмыт нэрэ кам-
нарин ооиньосон-гу-
дзы атаарбыт истиг-
ник саньыр табаармыс-
ныт, дьүөгэбит Горнай
оройуовун Вэс Күүлү
оскулатын залча

МАКСИМОВА
Матрена Егоровна

эдэр саахыгар хомол-
толоохтук эдбүтүнн
кэин илэтигэр, карга-
ныгар, бшргэ төрөө-
бүттэригэр, аймахтары-
гар, бары чутас дыону-
гар дүрөг кутурхам-
мтын билдэрэбит.

Биарты үөрэмийт
тыбаарыстара, үө-
дэниизэхтэрс

МАКСИМОВА
Матрена Егоровна

эдэр сааһыгар хом-
толоохтук олбүтү-
күнн ийэттигэр, ка-
һыгар, биһирэ тө-
бүттэригэр, аймахта-
гар, бары чутук дьы-
гар диирэг кутур-
мытын биллэрэбит.

**Биһирэ үөрэмнэ-
тиһиһыстара, ү**

Василий ЕРМОЛАЕВ

Редактор П. И. ПОЛОВ.

НАШ АДРЕС: 878700, с. Чурапча, ул. Карла
Маркса, 26 «а». ТЕЛЕФОНЫ: редактор —
21-332, отделы — 21-265, общий — 21-505.

Учредитель газеты «Сяга олох» — районный Совет народных депутатов.

Газета издается на латвском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам.

Индекс газеты 54987, Объем—1 усл. печ. лист, Тираж—4140.

ЗАКАЗ № 117.

Чурапчинская районная типография Госкомиздатов Якутской-Саха ССР, г. Чурапчи, ул. Карла Маркса, 28 «а».